

Sammanställning av information om sniffning. 2005-06-16

Thomas Lundqvist, Leg psykolog & docent i psykologi

Rådgivningsbyrån i narkotika frågor, Universitetssjukhuset i Lund, Kioskgatan 17, SE 22185 Lund, Sweden.

tel +46 (0)46-178932, Email: thomas.lundqvist@med.lu.se

Sniffning är när vi pratar om det i ungdomsgruppen ofta fråga om att inandas ångorna från lättflyktiga lösningsmedel samt andra påverkbara gaser och lim.

Många av de produkter som finns i hemmet och på arbetsplatser innehåller kemisk-tekniska preparat av lättflyktiga kolväten. Preparat som är till försäljning i vanliga affärer och på bensinstationer.

Exempel på preparat är:

Aceton- används till nagellacksborttagning, lim, startgas, fotokemikalier och i fogmassa.

Aerosoler – används som drivgas i sprayförpackningar (anses höra till de farligaste preparaten som sniffas.)

Butan och Propangas – finns i tändare och i påfyllningsflaskor till olika sorters tändare.

Bensen – finns i bensin, som på vissa håll är ett vanligt sniffningspreparat.

Terpentin – vanligt förekommande i lim, skoputsmedel, impregneringsmedel, fläckborttagningsmedel, målarfärg, spackel, och i fogmassa, m.m.

Triklöretylen – finns i kontaktlim, hobbylim, och solution (däcklagingslim)
Används yrkesmässigt av bil – och gummiverkstäder, lackerare, inom textilindustrin samt inom kemtvätterier.

Effekterna av sniffning kan beskrivas i termer av korttids samt långtidseffekter.

Korttidseffekter (akut rus)

Ruset kommer snabbt efter det att man tagit en dos och försvinner inom några minuter upp till en timme. Detta beroende av hur många gånger man inhalerar preparatet och vilket preparat det är frågan om.

Berusningsupplevelsen kommer mycket snabbt, muskelkontrollen minskar, reaktionstiden förlängs och reflexerna dämpas.

Preparaten gör också att man tappar den psykiska kontrollen, vilket kan ge hallucinationer med syn- och hörselvrängningar.

De upplevda positiva verkningarna kan vara att användaren upplever att han/hon hamnar en bit ovanför marken och känner ett starkt välbehag. Färger, ljus, och ljud samt känslan av att vara i en fantasivärld förstärks. Detta tillstånd går sedan över till dåsighet och trötthet.

De upplevda negativa verkningarna kan kännetecknas av skräckupplevelser, känslan av att vara jagad och förföljd. Självmordstankar är inte ovanliga.

Fysiologiskt har sniffningspreparaten liknande verkningar som alkohol.

Långtidseffekter

Uppträder efter upprepat bruk.

Vanliga symptom är följande:

Rinnande näsa

Hosta och irriterad hals

Stark trötthet och återkommande huvudvärk.

Retlighet och nedstämdhet tilltar.

Skador på lever och njurar.

Sänkt immunförsvar.

Skador på hjärnan med psykisk avtrubning som följd.

All slags sniffning ger skador på det centrala nervsystemet och hjärnan.

Gemensamt för de här effekterna är att de kan uppstå mycket snabbt och att de ofta blir kroniska, vilket kan tolkas som bestående hjärnskador. Kroppen har mycket begränsad förmåga att reparera skador av den typen.

Tolerans och Beroende

Upprepat sniffning ger toleransutveckling, vilket innebär att man behöver större doser för att uppnå samma effekt som tidigare, detta leder i sin tur till psykiskt och fysiskt beroende, som i viss mån är individuellt beroende på vilka förutsättningar vi har att hantera olika situationer.

Det fysiska beroendet leder till de ovan nämnda abstinenssymptomen.

Det psykiska beroendet är nära förknippat med den omgivning man sniffar i.

Umgänget och de platser där man brukar sniffa blir lika viktigt som själva berusningen.

På grund av toleransutvecklingen kommer användaren att sniffa mer och mer vid flera tillfällen för att återuppleva de positiva effekterna av själva ruset, även de negativa upplevelserna blir vanligare ju mer man sniffar.

Abstinenssymptom

Abstinenssymptom uppstår när man plötsligt slutar efter en tids sniffande.

Symptomen kan vara:

Sömlöshet

Frysningar

Huvudvärk

Retlighet

Kramper kan förekomma.

För mer information om sniffning hänvisas till följande sidor på nätet.

www.drogportalen.se

www.mentorsverige.se

www.drugsmart.com

www.ens2000.nu

www.lankarna.nu

www.ur.se/beroendet